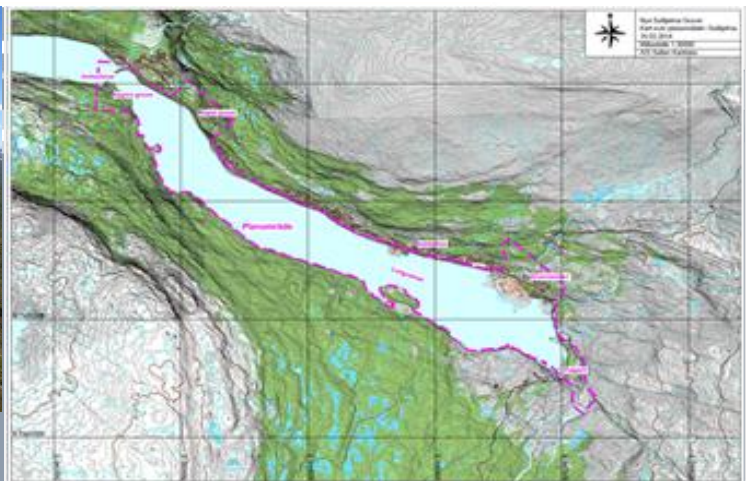

Områderegulering med konsekvensutredning for ny drift i Sulitjelma gruver.

Fagtema friluftsliv og nærmiljø.

2014-10-15 Oppdragsnr.: 5134749

Rev.	Dato: 2014-10-15	Beskrivelse; Konsekvensutredning. Friluftsliv og nærmiljø	Utarbeidet MoSel	Fagkontroll MaLun	Godkjent MoSel

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Innhold

1	Innledning	6
1.1	Lokalisering.	6
1.2	Nye Sulitjelma Gruver As og gjenåpning av gruvedriften i Sulitjelma.	7
2	Tiltaket	9
2.1	OmrådeReguleringsplanen	9
2.1.1	Planprogrammet	9
2.2	Planens avgrensning / Planområde	10
2.3	Planverket i Fauske kommune	11
2.3.1	Kommuneplanens arealdel og kommuneplanens samfunnsdel	11
2.3.2	Aktuelle reguleringsplaner	12
2.3.3	Andre relevante planer	12
2.4	Nye Sulitjelma gruver AS. Driftsplan	13
3	Metode og datagrunnlag	14
3.1	Metodisk tilnærming	14
3.2	Planprogrammets kravspesifikasjon – Friluftsliv	14
3.3	Avgrensning	15
3.4	Metodikk	17
3.4.1	Datainnsamling	20
4	Dagens situasjon – 0-alternativet	21
4.1	Nærmiljøet - Sulitjelma	21
4.1.1	Furuhaugen	22
4.1.2	Bursimarka	22
4.1.3	Glastunes – Furulund	24
4.1.4	Sandnes	27
4.1.5	Fagerli - Geithola	28
4.1.6	Fagerli – Reinhagen - museumsområdet	28
4.1.7	Fagerli – kirkegården	28
4.2	Friluftsområdet – Sulitjelmaområdet.	29
4.2.1	Området nord for Sulitjelma	30
4.2.2	Området sør for Sulitjelma	32
4.3	Viktige bedrifter, organisasjoner mv relatert til friluftsliv og nærmiljø i Sulitjelma-området	35
4.3.1	Sulitjelma og omegn turistforening SOT	35
4.3.2	Sulitjelma jeger og fiskeforening. Sulitjelma JFF	35
4.3.3	Sulitjelma hytteforening	36
4.3.4	Idrettslaget Malm	36
4.3.5	Fjellfarer	37
4.3.6	Sulitjelma Fjellandsby Daja	37
4.3.7	Sulitjelma Turistsenter Daja	38
4.3.8	Jakobsbakken fjellsenter AS	38
4.3.9	Sulitjelma hotell As.	38

4.3.10	Nordlandsmuseet – Sulitjelma besøksgruve	38
4.3.11	Nordlandsmuseet – Sulitjelma gruvemuseum	38
4.4	Verdisetting av området.	40
4.4.1	Nærmiljøet - Sulitjelma	40
4.4.2	Friluftsområdet - Sulitjelmaområdet	41
5	Omfang. Etablering av Nye Sulitjelma gruver. Tiltakets potensielle virkning på nærmiljø og friluftsliv.	42
5.1	Anleggsperioden og driftsperioden – omfang for næringsliv som satser på turisme / reiseliv i Sulitjelma.	42
5.2	Anleggsperioden og driftsperioden - Omfang for nærmiljø og friluftsliv. Nærmiljøet – Sulitjelma	44
5.2.1	Mulige avbøtende tiltak	45
5.2.2	Omfang med avbøtende tiltak	46
5.3	Anleggsperioden og driftsperioden – omfang for nærmiljø og friluftsliv. Friluftsområdet – Sulitjelmaområdet.	46
5.3.1	Mulige avbøtende tiltak	47
5.3.1	Omfang med avbøtende tiltak	47
6	Etablering av NSG AS. Konsekvens for nærmiljø og friluftsliv.	48
6.1	Nærmiljø Sulitjelma	48
6.2	Friluftsområdet – Sulitjelmaområdet	49

Sammendrag

Denne rapporten er en av flere konsekvensutredninger som er utarbeidet i forbindelse med Områdereguleringsplan av arealer for gruvedrift langs Langvatnet i Sulitjelma. Denne områdereguleringsplanen er en del av prosessen som er igangsatt for gjenåpning av gruvedriften i Sulitjelma.

Oppdragsgiver for denne områdereguleringsplanen er Nye Sulitjelma Gruver AS (NGS). Kontaktperson hos NGS har vært Roar Hansen.

Kontaktperson hos Norconsult AS har vært Morten Selnes som også har skrevet denne rapporten og står som fagansvarlig for rapportens innhold.

Vi har valgt å vurdere konsekvensene av en gjenåpning av gruvene i Sulitjelma i forhold til to områder:

- ❖ Nærmiljøet Sulitjelma - planområdet omkring Langvatnet og Sulitjelma
- ❖ Friluftsområdet Sulitjelma som er områdene som dekkes av sti- og hyttenettet til Sulitjelma- og Omegn Turistforening SOT.

Verdi

Både nærmiljøet og friluftsområdet Sulitjelma har stor verdi for friluftslivet. Området opp mot Sulitjelmamassivet har svært stor verdi for friluftslivet.

Omfang

Omfanget av en gjenåpning av gruvene i Sulitjelma vurderes til å være lite / intet.

Konsekvens

Ut fra metoden som er valgt i kap 3.4., verdivurderingen i kap 4 og omfangsvurderingen i kap 5, vurderer vi at etableringen av Nye Sulitjelma Gruver AS vil ha liten positiv konsekvens (+) for nærmiljøet i Sulitjelma og i friluftsområdet Sulitjelma – med avbøtende tiltak. Avbøtende tiltak er listet opp i kap 5.

1 Innledning

1.1 LOKALISERING.

Dette planområdet er lokalisert til tettstedet Sulitjelma som ligger øst i Fauske kommuner i Nordland fylke. Sulitjelma ligger ca 35 km øst for Fauske sentrum, og ca 87 km øst for Bodø.

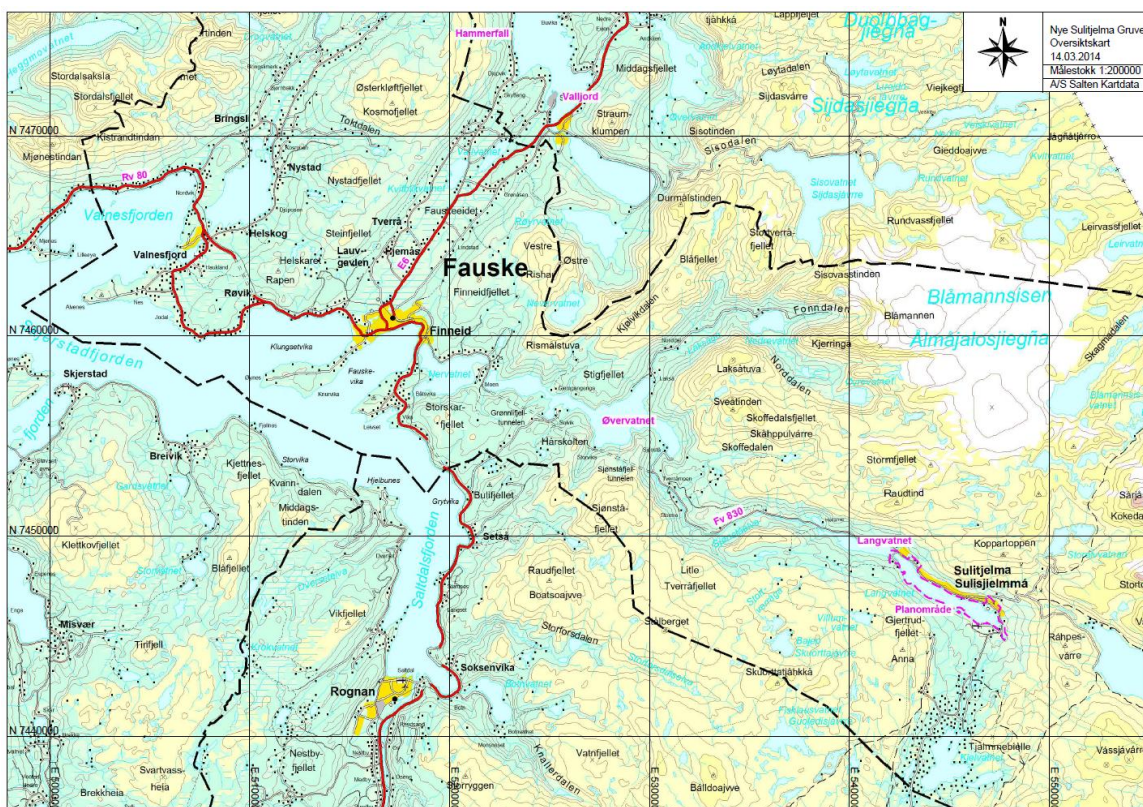

Fig 1.1. Oversiktskart som viser lokaliseringen av planområdet i Fauske kommune. Kilde: Nye Sulitjelma gruver As.

1.2 NYE SULITJELMA GRUVER AS OG GJENÅPNING AV GRUVEDRIFTEN I SULITJELMA.

Sulitjelma kan vise til en mer enn hundreårig tradisjon som gruvesamfunn fra de første malmfunnene ble gjort i 1858, fra oppstart av gruvedrift i 1887 og fram til nedleggelsen av gruvedriften i 1991. Det ble drevet en rekke gruver i fjellene omkring Sulitjelma:

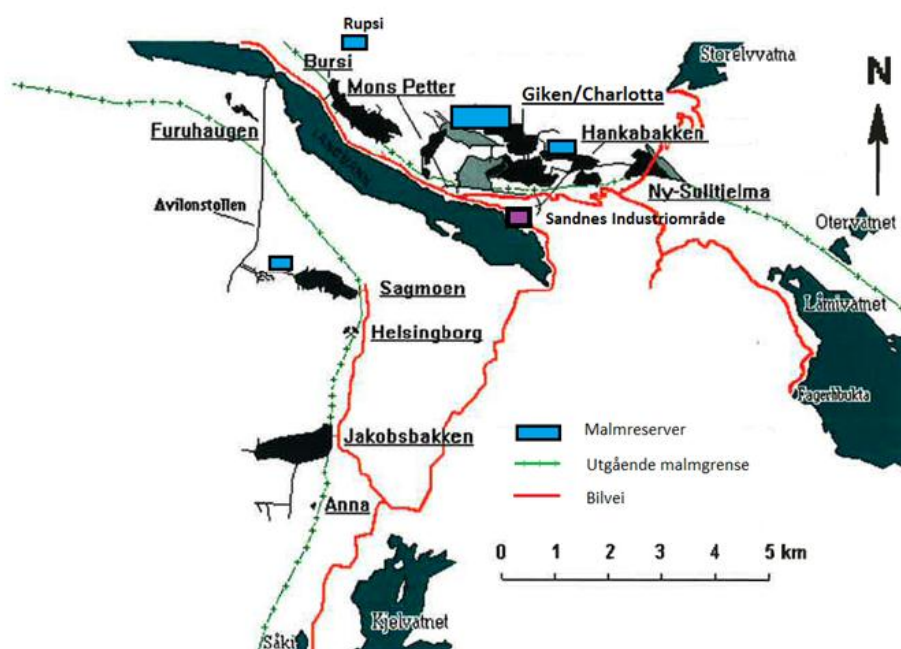

Fig. 1.2. Kart over gruvene i Sulitjelma. Kilde Nye Sulitjelma Gruver AS

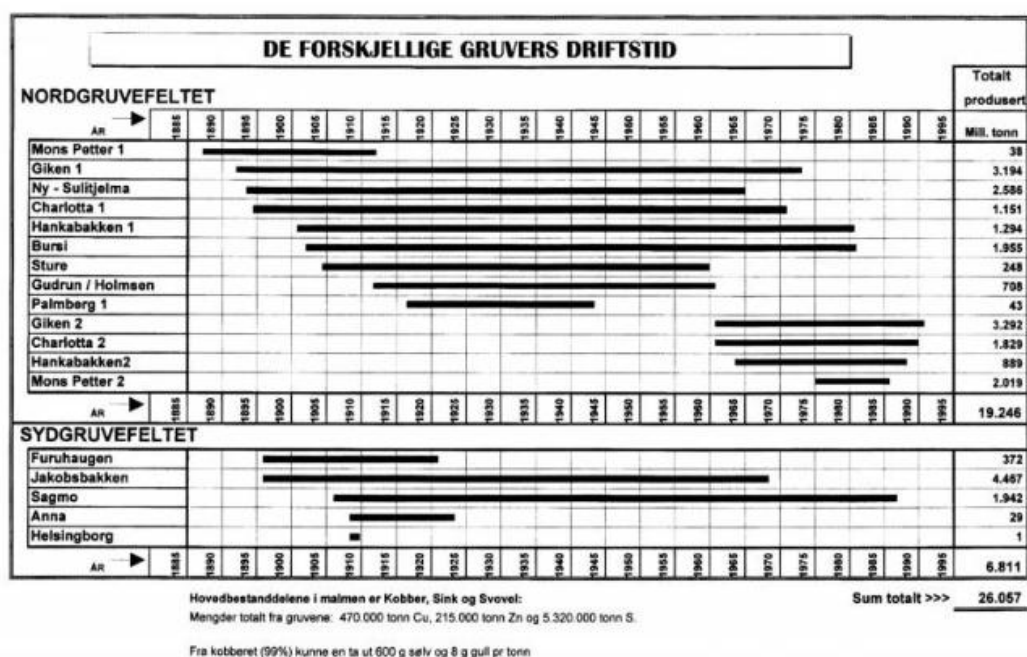

Fig 1.3. Oversikt over drift i gruvene i Sulitjelma. Kilde www.sverrep.com

I en periode var Sulitjelma den største produsenten av kobber i landet og landets nest største industribedrift etter Borregaard.

Det har vært tre smeltehytter i drift i Sulitjelma fra 1894 fram til den siste smeltehytta på Sandnes ble stanset i 1987.

Nye Sulitjelma Gruver As (NSG) er en lokalt eid bedrift som ønsker å starte med gruvedrift og produksjon av kobber- og sinkkonsentrat i de gamle gruvene i Sulitjelma. NSG AS har fått innvilget utvinningstillatelse, og har beregnet foreløpig at det finnes 10-15 mill tonn drivverdig malm igjen i gruvene. Dette kan gi grunnlag for kommersiell drift i minst 50 år, og med et bemanningsbehov på ca 70 ansatte.

Ferdigproduktene fra en ny drift i Sulitjelma vil være flotasjonsbasert med utskiping av anrikede flotasjonsprodukter i container. Det er ikke aktuelt med ny smelteverkproduksjon i Sulitjelma.

2 Tiltaket

2.1 OMRÅDEREGULERINGSPLANEN

2.1.1 Planprogrammet

Områdereguleringen er kunngjort i Avisa Nordland og i Saltenposten 29. juni 2013. Planen har foreløpig navnet: «Områderegulering av arealer for gruvedrift langs Langvatnet i Sulitjelma». Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for oppstart av ny gruvedrift i eksisterende gruver langs Langvatnet i Sulitjelma. Gruvene er Sagmo, Rupsi og Grunnstollen gruver. Oppredningsanlegg i eksisterende anlegg på Sandnes.

Nye Sulitjelma Gruver AS har utviklet et detaljert planprogram i hht Plan- og bygningslovens §4.1. Planprogrammet har vært ute på høring og er vedtatt i Fauske kommunestyre 13. februar 2014.

Planprogrammet angir problemstillinger, omfang og metode for de ulike fagtema som skal konsekvensutredes.

Følgende tema skal konsekvensutredes:

- ❖ Utslipp til vann
- ❖ Utslipp til luft
 - Støy
 - Andre utslipp
- ❖ Naturmiljø og biologisk mangfold
- ❖ Landskap
- ❖ Kulturminner og kulturmiljø
- ❖ Friluftsliv og nærmiljø
- ❖ Samisk natur- og kulturgrunnlag inkl. reindrift
- ❖ Transportbehov og trafikk
- ❖ Samfunnsmessige forhold
- ❖ Folkehelse, barn og unges oppvekstmiljø, tilgjengelighet til uteområder og gang- og sykkelstinet
- ❖ Beredskap og ulykkesrisiko

2.2 PLANENS AVGRENSNING / PLANOMRÅDE

Planprogrammet angir følgende avgrensning av områdereguleringen:

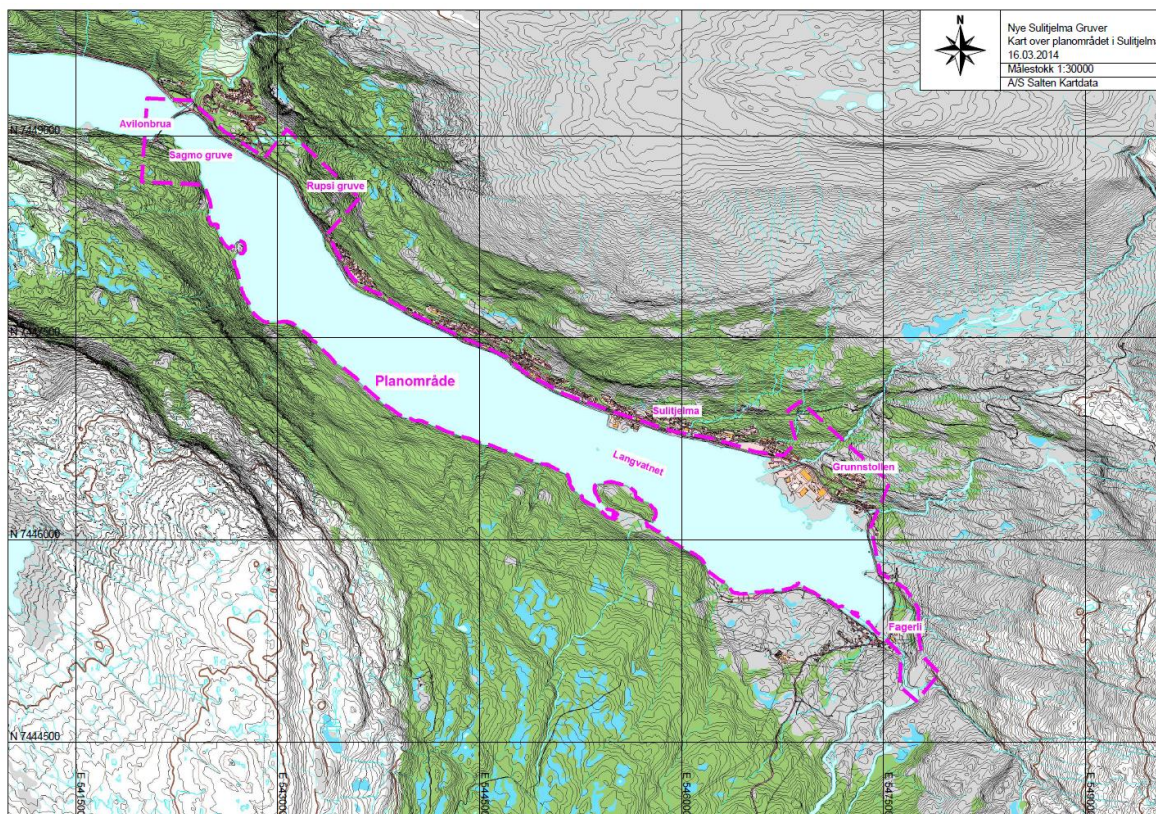

Fig 2.1. Avgrensning av planområde. Kilde; Nye Sulitjelma Gruver As.

For de ulike fagtema som skal konsekvensutredes, vil det ut over dette området bli angitt et influensområde. Dette influensområdet vil variere med fagtema.

2.3 PLANVERKET I FAUSKE KOMMUNE

2.3.1 *Kommuneplanens arealdel og kommuneplanens samfunnsdel*

Kommuneplanens arealdel 2009-2021 ble vedtatt i kommunestyret KOM-004/11 den 3. februar 2011.

Til kommuneplanens arealdel er det utarbeidet kommunedelplaner for;

- ❖ Fauske sentrum 1
- ❖ Fauske sentrum 2
- ❖ Kommunedelplan Langvatn 1
- ❖ Kommunedelplan Langvatn 2
- ❖ Kommunedelplan Daja / Jakobsbakken.

Kommunedelplanene for Langvatn 1 og 2 og for Daja / Jakobsbakken er aktuelle i forhold til planområdet (kap 2.2.).

For plankart, planbeskrivelser og planbestemmelser viser vi til Fauske kommunes hjemmeside.

Kommuneplanens arealdel er under revisjon. I denne sammenheng er det utarbeidet et planprogram som har vært ute på høring med høringsfrist 20. juni 2014. Dette planprogrammet forventes lagt fram for kommunestyret i september 2014.

Kommuneplanens samfunnsdel angir langsiktige strategier for Fauske kommune. Planen heter «Fauske 2025 – Folkehelsekommunen der alle trives» og ble vedtatt i kommunestyret 8. september 2011. Relevant i denne sammenheng er:

Strategi 2: Steds og næringsutvikling – de tre sentrene.

Plantema	Samarbeidsaktører:	Handlinger:
Sulitjelma	Nærmiljøutvalg	Utvikle Sulitjelma som et regionalt senter med fritidsbebyggelse knyttet til høyfjell
	Fauske kommune	Fokus på den industritradisjon og de naturgitte ressursene som stedet rår over
	Lokale bedrifter	Ha et særlig fokus på kvinnearbeidsplasser
	Frivillig sektor	Utvikle Sulitjelma som et attraktivt turistmål, nasjonalt og regionalt.

Tabell 2.1. De tre sentrene i Fauske. Kilde: Kommuneplanens samfunnsdel.

2.3.2 Aktuelle reguleringsplaner

I hht kommunedelplanene har følgende aktuelle reguleringsplaner fortsatt rettsvirkning innen sitt område:

- ❖ Reguleringsplan for Charlottatippen i Sulitjelma, Fauske kommune. Utarbeidet 1999. Vedtatt i Fauske kommunestyre 2 oktober 2002.
- ❖ Reguleringsplan for Sulitjelma skole, Fauske kommune. Vedtatt i Fauske kommunestyre 14. desember 2010.
- ❖ Reguleringsplan for Sulitjelma opplevelsespark (Daja). Endring 25. juni 2007
- ❖ Områderegulering for Jakobsbakken. Endret 15. februar 2012.

Det er spesielt reguleringsplanene for Charlottatippen og Sulitjelma skole som er relevante i forhold til denne områdereguleringsplanen – j,fr, kap 2.2.

2.3.3 Andre relevante planer

Kommunal planstrategi 2012-2015 for Fauske kommune gir en oversikt over aktuelle planer og revisjon av disse planene.

I forhold til fagtema Friluftsliv vil vi særlig framheve;

- ❖ Kommunedelplan for Idrett, friluftsliv, fysisk aktivitet 2015-2018 – Planprogram.

Det forventes vedtak av denne kommunedelplanen i desember 2014. Nåværende kommunedelplan ble utarbeidet for perioden 2007-2010. Arbeidet legger til grunn et overprøvd mål:

«Alle i Fauske skal gis anledning til å drive idrett, friluftsliv, mosjon og lek på det nivå som det til enhver tid er interesse og behov for, og som det ligger naturlig til rette for i kommunen. Fysisk aktivitet og bruk av naturen skal være en naturlig del av hverdagen, og prioriteres som en del av de viktigste fritids- og helsefremmende aktiviteter uavhengig av alder, helse og bosted.»

Fauske kommune har fokusert begrepet Folkehelse gjennom Kommuneplanens samfunnsdel «Fauske 2025» under visjonen «Folkehelsekommunen der alle trives».

Det er en egen Folkehelsesatsing i Fauske kommune. Fauske kommune har i samarbeid med Nordlands fylkeskommune arrangert en egen Folkehelseuke med bl.a. en Folkehelsekonferanse i september 2014.

2.4 NYE SULITJELMA GRUVER AS. DRIFTSPLAN

Nye Sulitjelma Gruver As har utarbeidet en driftsplan datert 26.06.2014.

Driftsplanen gir en oversikt over;

- ❖ Beskrivelse av planlagt gruvedrift
- ❖ Lokalisering av gruvene og anlegg
- ❖ Teknisk beskrivelse av gruvedriften
- ❖ Oppredning
- ❖ Tidsplan, produksjonsvolum, kapasiteter
- ❖ Arbeidstid, bemanning og sikkerhet.

Planen er å ta ut resterende malm fra de gamle gruvene, Giken/Charlotta, Hankabakken og Sagmo. I tillegg planlegges drift på Rupsi-forekomsten som det ikke har vært drevet på tidligere. Alle gruver vil bli drevet som underjordsgruver. Nye Sulitjelma Gruver AS har flere lete- og utvinningsrettigheter i Sulitjelma.

Knusing, oppredning og lagring vil foregå i eksisterende bygninger på industriområdet på Sandnes. Bygningene på Sandnes har tidligere vært brukt til samme formål. Det vil være marginalt behov for ny bygningsmasse.

Gråbergtipper fra oppfaring av nye og gamle adkomsttunneler er planlagt lagt i tipper i Fagerli og ved Avillonfyllingen.

Avgang fra oppredningsprosessen planlegges som utslipp til Langvatn.

I tillegg til påviste malmreserver er planen å fortsette leting etter nye malmfelter samtidig som produksjonen pågår. Ved tidligere drift av gruvene ble det årlig påvist omtrent like mye malm som uttatt tonnasje.

Høydereferansene på gruvekart i Sulitjelma har Langvatn som nullnivå. Langvatn ligger på 127,4 m over Statens kartverks nullnivå (geografisk 0).

3

Metode og datagrunnlag

3.1 METODISK TILNÆRMING

Kravspesifikasjonen til konsekvensutredningene ligger i planprogrammet slik dette er vedtatt av Fauske kommunestyre. I planprogrammet ligger den oppgaven som skal løses i konsekvensutredningen.

For å finne en hensiktsmessig metode for oppgaveløsning, legger vi til grunn Statens Vegvesens Håndbok V712 (tidligere Håndbok 140) som er anbefalt som metode for konsekvensutredninger.

Vi legger også til grunn Håndbok 25 – 2004 «Kartlegging og verdisetting av friluftsområder» og Håndbok 18-2001 «Friluftsliv i konsekvensutredninger» fra Direktoratet for Naturforvaltning;

Vi viser også her til lov om friluftsliv (Lov 1957-06-28 nr 16) der det i lovens formål §1 heter;

Formålet med denne loven er å verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre allmennhetens rett til ferdsel, opphold mv i naturen, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet bevares og fremmes.

3.2 PLANPROGRAMMETS KRAVSPESIFIKASJON – FRILUFTSLIV

I kap 6.2. beskriver planprogrammet utfordringer i forhold til kulturminner, friluftsliv og landskap.

Fjellområdene omkring Sulitjelma byr på et storslått og variert friluftsliv både sommer og vinter. I influensområdet er Fagerli, Sulitjelma og den østre delen av Langvatnet generelt utgangspunkt for flere turistforeningsstier, turisthytter og skiløyper. Blant annet nås Nordkalottruta og Nordlandsruta fra fylkesvei 830 i Sulitjelma. Nordkalottruta er en sommermerket langrute gjennom Norge, Sverige og Finland. Ruta er 80 mil lang med nærmere 50 overnattingssteder.

Kravene til KU for Friluftsliv og nærmiljø er nærmere spesifisert i planprogrammets kap 7.3.6. som gjengis her:

Problemstillinger

Det ventes ikke at tiltaket vil medføre vesentlige endringer eller begrensninger for friluftslivet i området. Deponier av gråberg kan imidlertid virke skjemmende i utfartsområder. Anleggsaktivitet, støy og trafikk kan påvirke atkomst og opplevelse av nærmiljøanlegg.

For lokalt næringsliv som satser på turisme, herunder også Nordlandsmuseet, som driver Sulitjelma besøksgruve og Sulitjelma Gruvemuseum vil planene kunne komme i konflikt med driften. Dette temaet vil bli utredet under «Samfunnsmessige forhold», og er nærmere beskrevet i kap. 7.3.11.

Utredningens omfang

Virkningene for områder som er viktige for nærmiljø og friluftsliv, herunder lokale turområder, sti- og løypenett, turmål og nære rekreasjonsområder i tilknytning til boområder, kirkegård, skoler, barnehager og idrettsanlegg etc. skal belyses. I den grad Langvatnet og nedforliggende vassdrag benyttes til fiske, bading og rekreasjon i dag, bør eventuelle konsekvenser for slik aktivitet vurderes.

Metode

Data om områdebruk innsamles gjennom kontakt med kommunen, turforeninger, grendalag etc. Støyvurderingene (beskrevet i kap. 7.3.2) vil utgjøre et grunnlag for vurdering av konsekvenser av støy i berørte natur- og friluftsområder.

3.3 AVGRENSNING

Selve planområdet er avgrenset som vist i kap 2.2.

Som gitt i planprogrammet, vil tiltaket ha en innvirkning / influens langt ut over selve planområdet. Vi velger å avgrense influensområdet slik;

Nærmiljø - Sulitjelma; Områder i og i umiddelbar nærhet av planområdet og bebyggelsen i Sulitjelma. Vi viser her til kap 4.1.

Friluftsområdet – Sulitjelmaområdet: Området som dekkes av Sulitjelma og omegns Turistforenings SOTs hytte- og stinett. Vi viser her til kap 4.2. Friluftsområdet avgrenser også influensområdet for denne rapporten. Vi har angitt denne avgrensningen på følgende kart:

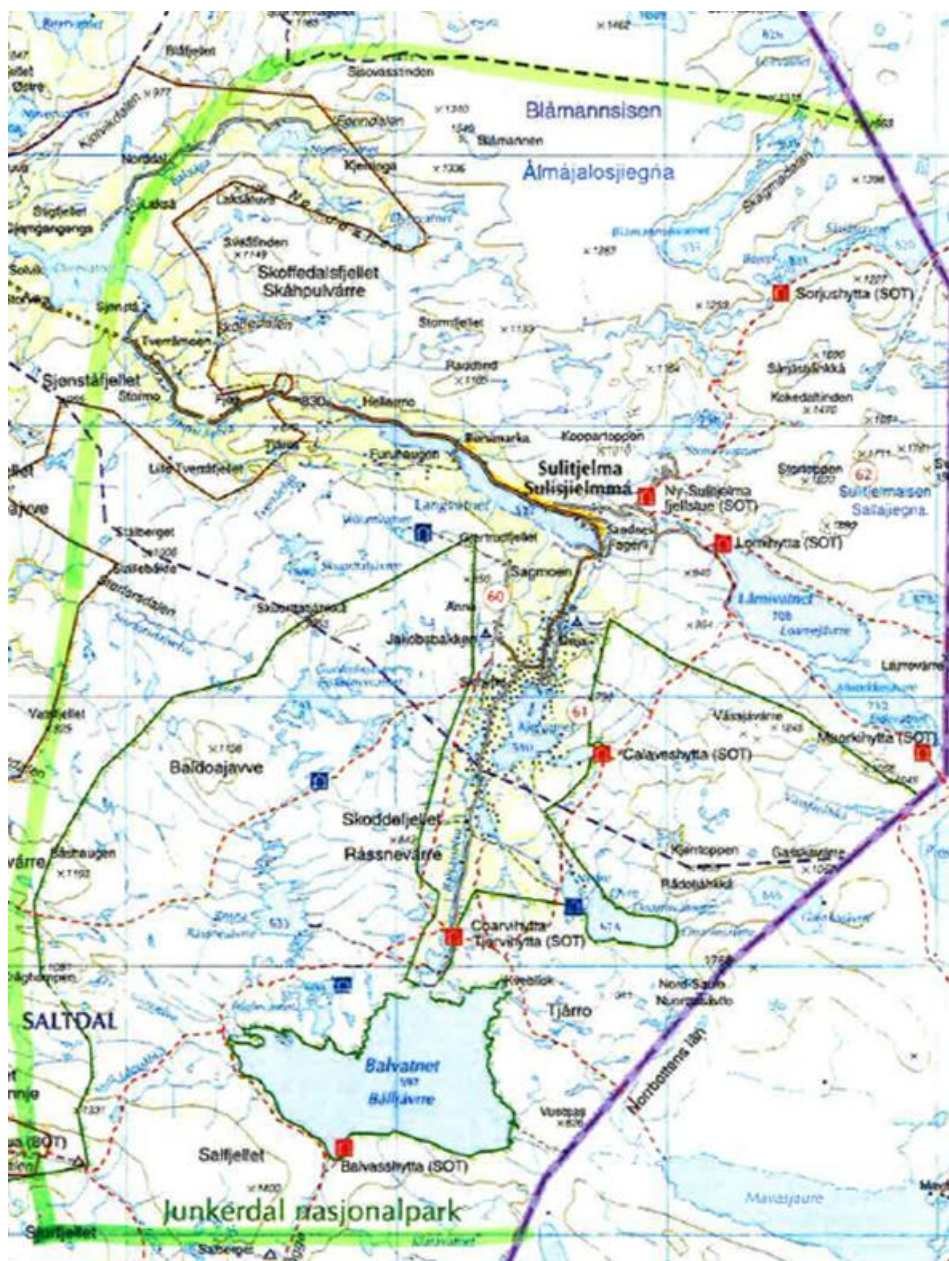

Fig 3.1. Avgrensning av Friluftsområdet – Sulitjelmaområdet = Influensområdet. Avgrensningen er angitt med grønn linje. Kilde: Friluftskart for Salten.

3.4 METODIKK

Formålet med en konsekvensutredning er å belyse virkninger av det planlagte tiltaket for miljø, naturressurser og samfunn slik at virkningene kan tas i betraktning under forberedelse av planen og når det tas stilling til om planen eller tiltaket kan gjennomføres.

Denne konsekvensutredningen av nærmiljø og friluftsliv er basert på metodikken beskrevet i Statens vegvesens Håndbok V712 (Tidligere Håndbok 140 som nå er under revisjon) kap 6.4 Nærmiljø og friluftsliv.

Metoden i håndbok V712 har følgende hovedelementer:

- Beskrivelse av karakteristiske trekk i området.
 - Verdisetting av områder.
 - Vurdering av effekt/omfang på verdsatte områder.
 - Vurdering av konsekvens av tiltaket.

Verdisetting gjøres i forhold til kriteriene satt opp i Tabell 3.1. Merk at metoden i håndbok V712 vurderer verdien av nærmiljø og friluftsområder i sammenheng. Vurdering av effekt/omfang gjøres etter kriteriene satt opp i Tabell 3.2, mens vurdering av konsekvens gjøres med utgangspunkt i "konsekvensvifta" vist i Figur 3.2.

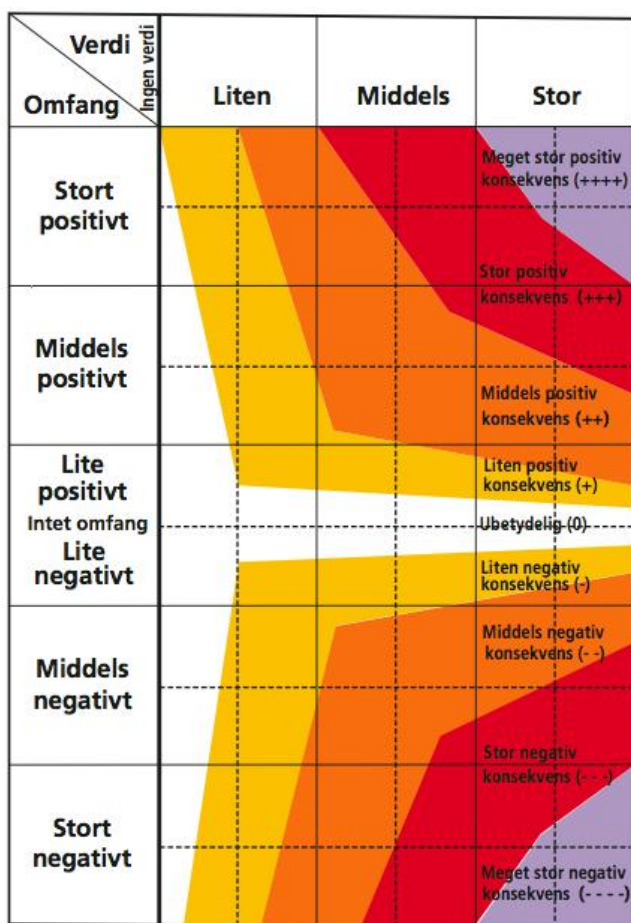
Når det gjelder identifisering og verdisetting av naturtypelokaliteter, benyttes også DN Håndbok 25-2004 og DN Håndbok 18-2001. Disse håndbøkene benyttes også av Salten Friluftsråd i sin kartlegging av friluftsområder i Salten.

	Liten verdi	Middels verdi	Stor verdi
Vanlige boligfelt og boligområder	- Lav tetthet av boliger og få boliger	- Vanlige boligfelt og boligområder	- Tette konsentrasjoner av boliger
Øvrige bebygde områder ¹⁾	- Lav bruks- og oppholdsintensitet - Ingen skoler, barnehager, lite fritidstilbud for barn og unge	- Middels bruks- og oppholdsintensitet - Fritidstilbud der en del barn og unge oppholder seg	- Svært stor bruks- og oppholdsintensitet - Grunnskoler/barnehager /fritidstilbud der mange barn og unge oppholder seg
Offentlige/ felles møtesteder og andre uteområder i byer og tettsteder (plasser, parker, løkker med mer)	- Uteområder som er lite brukt	- Uteområder som brukes ofte/av mange - Områder som har betydning for barn og unges fysiske utfoldelse.	- Uteområder som brukes svært ofte/av svært mange - Viktige områder for barn og unges fysiske utfoldelse - Områder som har betydning for et større omland
Veg- og stinett for gående og syklende	- Veg- og stinett som er lite brukt, og/eller som mange føler ubehag og utrygghet ved å ferdes langs - Ferdselslinjer med flere barrierer og/eller som oppleves som omveier og dermed er lite brukt	- Veg- og stinett som er mye brukt, - Ferdselslinjer til sentrale målpunkter ²⁾ - Ferdselslinjer som er en del av sammenhengende ruter	- Sentrale ferdslinjer for gående og syklende som er svært mye brukt, har god framkommelighet, og oppleves som trygge og attraktive å ferdes langs - Hovedferdselslinjer til sentrale målpunkter ²⁾
Identitetsskapende områder/elementer	- Områder/elementer som få knytter stedsidentitet til	- Områder/elementer som noen knytter stedsidentitet til	- Områder/elementer som svært mange knytter stedsidentitet til
Friluftsområder	- Områder som er mindre brukt til friluftsliv	- Områder som brukes av mange til friluftsliv - Området som er særlig godt egnet til friluftsliv ³⁾	- Områder som brukes svært ofte/av svært mange - Områder som er en del av sammenhengende områder for langturer over flere dager - Områder som er attraktive nasjonalt og internasjonalt og som i stor grad tilbyr stillhet og naturopplevelse

Tabell 3.1. Kriterier for vurdering av nærmiljøets og friluftslivets verdi.

	Stort positivt omfang	Middels positivt omfang	Lite/intet omfang	Middels negativt omfang	Stort negativt omfang
Bruksmuligheter	- Tiltaket vil i stor grad bedre bruksmulighetene for området	- Tiltaket vil bedre bruksmulighetene for området	- Tiltaket vil ikke endre bruksmulighetene for området	- Tiltaket vil redusere bruksmulighetene for området	- Tiltaket vil ødelegge bruksmulighetene for området
Barriere for ferdsel og opplevelse¹⁴	- Tiltaket vil fjerne betydelige barrierer mellom viktige målpunkter	- Tiltaket vil i noen grad redusere barrierer mellom viktige målpunkter	- Tiltaket vil i liten grad endre barrierer	- Tiltaket vil i noen grad medføre barrierer mellom viktige målpunkter	- Tiltaket vil medføre betydelige barrierer mellom viktige målpunkter
Attraktivitet	- Tiltaket vil i stor grad gjøre området mer attraktivt	- Tiltaket vil gjøre området mer attraktivt	- Tiltaket vil stort sett ikke endre områdets attraktivitet	- Tiltaket vil gjøre området mindre attraktivt	- Tiltaket vil i stor grad redusere områdets attraktivitet
Identitetsskapende betydning	- Tiltaket vil i stor grad øke områdets identitetsskapende betydning	- Tiltaket vil øke områdets identitetsskapende betydning	- Tiltaket vil stort sett ikke endre områdets identitetsskapende betydning	- Tiltaket vil forringe områdets identitetsskapende betydning	- Tiltaket vil ødelegge områdets identitetsskapende betydning

Tabell 3.2. Kriterier for et tiltaks potensielle virkning på nærmiljø og friluftslivet.

Figur 3.2. Konsekvensvifta. Kilde: Håndbok V712 (Statens vegvesen 2014).

3.4.1 Datainnsamling

Datainnsamlingen i forbindelse med en konsekvensanalyse innebærer normalt følgende trinn:

- ❖ gjennomgang av eksisterende datakilder og eventuelle tidligere fagutredninger
- ❖ kontakt med relevante myndigheter, organisasjoner mv
- ❖ beskrivelse av overordnede karakteristiske trekk

Vi har i denne datainnsamlingen lagt vekt på;

1. Kartleggingsarbeidet som er gjennomført av Salten Friluftsråd
2. Egne erfaringer og befaringer i området
3. Kontakt med viktige organisasjoner, bedrifter og informanter i området.

4 Dagens situasjon – 0-alternativet

Dagens situasjon beskriver grunnlaget for å verdisette nærmiljøet og friluftsområdet i Sulitjelma.

4.1 NÆRMILJØET - SULITJELMA

Nærmiljøet er avgrenset av planområdet og nærliggende områder til bebyggelsen i Sulitjelma. Kartutsnittet nedenfor viser verdisetningen av området utført av Salten Friluftsråd.

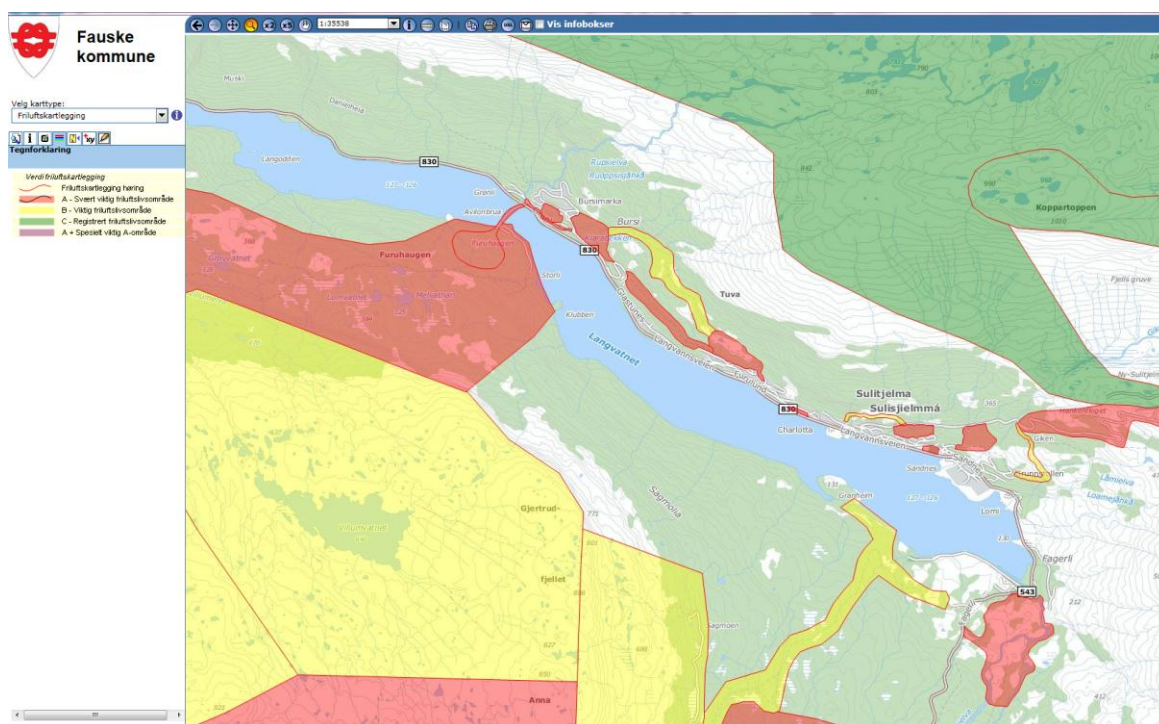

Fig 4.1. Friluftsområder i Nærmiljøet i Sulitjelma. Kilde: Salten Friluftsråd. Rød farge: A: Svært viktig friluftsområde. Gul farge: B: Viktig friluftsområde. Grønt område: C: Registrert friluftsområde. Violett farge: A+: Svært viktig A-område (denne kategorien er benyttet i fjellmassivet omkring Sulitjelmabreen / Kongen).

Vi vil i det følgende kommentere og dokumentere ytterligere de viktigste friluftsområdene som berører nærmiljøet i Sulitjelma.

4.1.1 **Furuhaugen**

Området rundt Furuhaugen er et lett tilgjengelig nærturterreng som av Salten Friluftsråd er karakterisert som svært viktig. Det er lett adkomst til området fra fylkesveg 830 via Avillonfyllingen og fram til parkering ved Sagmograva.

Furuhaugen er et gammelt gruveområde der det var drift i perioden fra ca 1900 – 1921. Gruvedriften her var dels basert på drift på malmforekomster som lå oppe i dagen, noe som gjør dette området til et spennende og lett forståelig i forhold til eldre gruve drift. Det er mange ruiner etter bebyggelsen i området.

Stien opp til området er tydelig og dels opparbeidet. Stien er merket med informasjonsskilt om bl.a. de ulike bygningsrestene og gruvene i området. Midtveis oppe i lia har Statsskog bygget en gapahuk.

Fig 4.2. Furuhaugen. Gapahuk og informasjonstavle. Gruvefeltet sees i bakgrunnen. Foto M Selnes 2014.

Videre innover fra gruvefeltet er det god sti innover mot Villumelva. Her er det et variert skogsterreng med åpne myrer og flere små vatn. Ved Villumvatnet har jeger- og fiskeforeningen en hytte.

4.1.2 **Bursimarka**

Bursimarka består av tre delområder:

1. Grønliveien – den gamle forbindelsesveien vestover mot Grønli
2. Bursi lekeparks – lekeområde for bebyggelsen i Bursimarka boligfelt.

3. Bursi friområde – friområde med lysløype og turstier.

Grønliveien

Grønliveien er den gamle forbindelsesveien vestover mot Grønli. Denne veien er i dag en gressbevokst spaservei som er ryddet for kratt og høy vegetasjon. Veien er lett tilgjengelig og med moderate stigningsforhold som inviterer til et bredt spekter av brukere.

Salten friluftsråd har karakterisert denne veien som en grønnkorridor med svært viktig områdeverdi.

Bursi lekepark

Bursi lekepark er et leke og rekreasjonsområde lagt opp til bebyggelsen i Bursimarka. Bursimarka er den nyeste bebyggelsen i Sulitjelma. Bursi lekepark er av Salten friluftsråd karakterisert som et område med svært viktig områdeverdi.

Bursi friområde

Bursi friområde er et nærturterreng som ligger tett ved bebyggelsen i Bursimarka. Friområdet ligger tett ved en større parkeringsplass og er lett tilgjengelig. Salten friluftsråd har karakterisert området til å ha en svært viktig områdeverdi.

Det er flere spor etter den gamle Bursi-gruva i området noe som gir området en ekstra spennende opplevelsesverdi. Stien opp til den gamle Bursi-gruva er merket med skilt.

Området har en opparbeidet lysløypetrase som prepareres om vinteren og som benyttes til lokale skirenn. Det er en grillhytte sentralt i området. Det ligger også en gammel hoppbakke i området. Hoppbakken er relativt nylig ryddet for skog/kratt.

Fig 4.3. Bursi friområde. Lysløype og grillhytte. Foto M Selnes

4.1.3 **Glastunes – Furulund**

I dette området er det tre delområder som i friluftskartleggingen er karakterisert som svært viktige.

1. Glastunes – Lemmen
2. Qualekummen
3. Lekeparken på Furulund.

Glastunes – Lemmen.

Dette er en gammel ferdselsvei / sti som løper fra Sulitjelma Hotell og fram til lysløypa i Bursi friområde (se foran). Ferdselsveien følger delvis den gamle telefonlinjen. Stien er merket, og det er satt opp flere informasjonstavler. Fram mot det gamle gruveområdet i Bursi passeres flere gamle gruestoller og spor fra gruve drifta noe som gir en spennende dimensjon til denne korridoren.

Stien er av Salten Friluftsråd karakterisert som en svært viktig korridor og nærtursti.

Fig 4.4. En av inngangene til Bursi-gruva. Foto M Selnes 2014.

Qualekummen

Qualekummen ligger rett opp for Sulitjelma hotell. Man følger veien / stien mot Glastunes (se foran) og tar av på ny sti opp mot Qualekummen. Stikryssert er merket. Stien er stedvis bratt og lagt i trappetrinn som er sikret med håndtau, men den er enkel og tydelig å følge. Qualekummen er et gammelt vannreservoar som også ble benyttet som badeplass.

Ved stien opp mot Qualekummen passerer en flott rasteplass i stein med god utsikt over Langvatnet.

Fra Qualekummen går det videre dels merket tursti oppover mot Foldberget og Sigridlemmen. Også her er det informasjonstavler. Flott utsikt mot Langvatnet.

Området er mye brukt som turområde og som område for bærsanking, og er av Salten Friluftsråd karakterisert som et svært viktig nærturområde.

Fig 4.5. Qualekummen med informasjonstavle. Foto M Selnes 2014.

Lekeparken på Furulund.

På Furulund – like ved Fv 830 - er det en godt opparbeidet lekepark med mange apparater for flere alderskategorier.

Salten Friluftsråd har karakterisert området som en lekepark og et svært viktig leke- og rekreasjonsområde.

4.1.4 Sandnes

I dette området er det tre delområder som i friluftskartleggingen er karakterisert som svært viktige.

1. Skolens nærområde
2. Idrettsbanen
3. Hesttrøa

Skolens nærområde

Dette området er et bratt skogsterreng som ligger rett opp for Sulitjelma skole og Sulitjelma Barnehage. Salten Friluftsråd har karakterisert dette området som et svært viktig nærturterreng.

Idrettsbanen

Idrettsbanen er en grusbane som ligger like ved skolen og Fv 830. Idrettsbanen er av Salten friluftsråd karakterisert som et svært viktig leke- og rekreasjonsområde

Fig 4.6. Idrettsbanen sett fra skolen. Foto: M Selnes 2014.

Hesttrøa

Hesttrøa er et bratt skogsterreng opp for Sandnes. Området er en viktig gjennomgangsforbindelse opp til Gikenveien.

Salten Friluftsråd har karakterisert dette området som et svært viktig nærturterreng.

4.1.5 Fagerli - Geithola

Geithola i Fagerli er et viktig utfartsområde og et startpunkt for stier opp langs Balmielva mot Daja. Stiene er i dag under merking og inngår i «trekanten» Fagerli – Daja – Jakobsbakken – Sagmo – Fagerli. Ved Geithola er det satt opp en informasjonstavle som beskriver bosettingen i Geithola. I dag er det bare ruiner igjen etter dette samfunnet.

Der stien krysser Balmielva, er det en opparbeidet bål plass og en gapahuk. Oppe i Balmielva er det en fin bade plass.

Opp for Geithola – ved Smolik-bekken er det et gammelt grustak som bl.a. brukes som treningsområde for jakthunder. Det er en skytebane opp mot Daja. Opp mot Daja er det flere minner fra gruveperioden og en inntaksdam for det gamle kraftverket nede i Fagerli.

Salten Friluftsråd har karakterisert Geithola som et svært viktig utfartsområde som er mye brukt av skolen og lokalbefolkningen.

4.1.6 Fagerli – Reinhagen - museumsområdet

Den gamle Reinhagen gård har høy attraksjonsverdi, og er eneste gjenværende av fjellgårdene som tidligere lå langs Langvatnet. Den gamle jernbanetraseen går rett bak gården.

Ruinene av den gamle smeltehytta og Sulitjelma museum representerer et område med høy attraksjonsverdi. Opp langs Balmielva er det et område med godt utviklede jettegryter.

Hele området preges av gjengroing av kratt. Rett opp for museumsområdet er det et stort massedeponi (Lomitippen) som nå er i ferd med å tømmes / avsluttes. Området er ikke angitt på Salten friluftsråds kart.

4.1.7 Fagerli – kirkegården

Langs Kirkegårdsveien ut til den gamle kirkegården og den nye kirkegården / kapellet er det en del ferdsel i forbindelse med besøk på kirkegårdene mv. På den gamle kirkegården er det satt opp en informasjonstavle av stor historisk interesse. Kirkegårdsveien er også en viktig innfallsport til friluftsområdet langs den gamle ferdselsveien opp mot Sagmo / Jakobsbakken. Denne turløypa inngår i «trekanten» og er merket fra parkeringsplassen ved kirkegården.

Det foregår fritidsfiske langs strandkanten fra Fagerli og fram til kirkegården. Området er ikke angitt på Salten friluftsråds kart.

4.2 FRILUFTSOMRÅDET – SULITJELMAOMRÅDET.

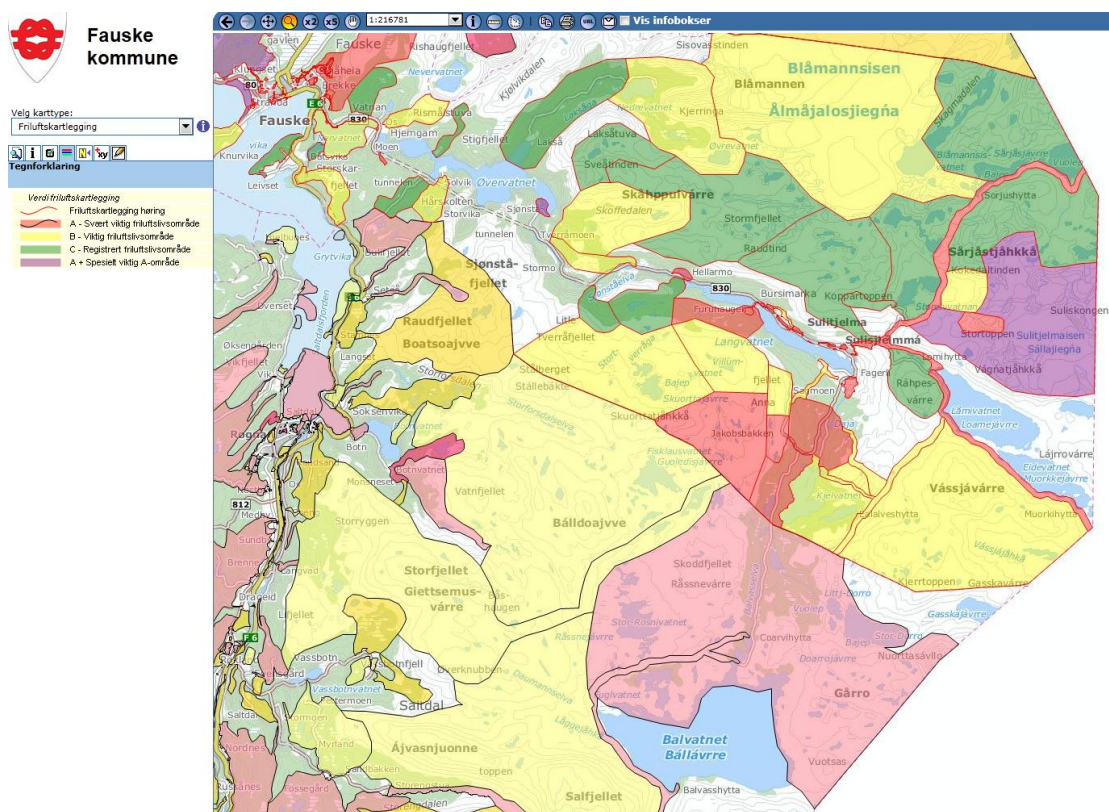

Fig 4.7. Kart over friluftsområdet - Sulitjelmaområdet. Kilde Salten Friluftsråd. Rød farge: A: Svært viktig friluftsområde. Gul farge: B: Viktig friluftsområde. Grønt område: C: Registrert friluftsområde. Violett farge: A+: Svært viktig A-område (denne kategorien er benyttet i fjellmassivet omkring Sulitjelmaabreen / Kongen).

Det er naturlig å dele Friluftsområdet – Sulitjelmaområdet i to deler:

1. Området nord for Sulitjelma
2. Området sør for Sulitjelma

Hele Sulitjelmaområdet må regnes som et klassisk friluftsområde som ble benyttet til fjellturisme allerede fra slutten av 1800-tallet¹. Artikkelen som er referert her beskriver detaljert en tur gjennomført i 1891 med førstegangsbestigelse av bl.a. Saulo og Blåmannen.

4.2.1 Området nord for Sulitjelma

Dette området avgrenses i sør av Langvatnet – Lomivatnet – Eidevatnet (Muorkkejávvre) og i nord av Blåmannsisen. Området domineres av Sulitjelmamassivet med Suliskongen (1.907 moh – Nordlands høyeste fjell) og Sulitjelmaisen. Området er et alpint høyfjellsområde med isbreer, tinder og store vann.

Fig 4.8. Sulitjelmamassivet sett fra Skihytta. Foto M Selnes 2014.

Det er registrert områder med en svært artsrik fjellvegetasjon – spesielt i området mellom Ny Sulitjelma og Lomi og over Tverrfjellet. Her inngår arter som Fjellsolblom, Bergjunker, Høyfjellsklokke, Dvergrubblom, Snøsoleie, Bergveronika mv.

Det er en merket turistforeningsløype fra Ny Sulitjelma via Sorjushytta og videre inn mot sti- og hyttenettet i de svenske nasjonalparkene (Padjelanta, Sarek, Stora Sjöfallet).

Det er også merket turistforeningsløype inn mot Sverige fra Ny Sulitjelma via Lomihytta og Muorkihytta.

¹ «En fodtur i Sulitelmatrakterne» av cand.mag. W. Myhre. Den norske turistforenings aarbog for 1897. Kilde: Sulitjelma historielag.

Turistforeningen SOT har 4 selvbetjente turisthytter i området. Det arrangeres årlige fellesturer til Suliskongen.

Fig 4.9. Ny Sulitjelma Fjellstue (SOT). Den gamle hytta fra gruveperioden i forgrunnen. Fundament for nedlagt taubane ved bilen. Kilde: Ut.no

Selv om dette er et alpint høyfjellsområde, er det lett tilgjengelig – spesielt om sommeren. Det er åpen kjørevei fra Sulitjelma kirke (Gikenveien) opp til Ny Sulitjelma og videre til Storelvvatnan. Det er også kjørevei fra Ny Sulitjelma og inn til Fagerlibukta sør i Lomivatnet. Disse veiene er åpne for fri ferdsel (på eget ansvar).

Lomivatnet og Storelvvatnan er regulert til kraftforsyning. Det er under bygging en ny kraftstasjon rett vest for Lomivatnet (Storelvvatn kraftstasjon). Det er søkt om konsesjon for bygging av flere småkraftverk i området.

Salten friluftsråd har vurdert området omkring Suliskongen og Sulitjelmaisen som et spesielt viktig utfartsområde (A+). Området er mye brukt. Området rundt Stortoppen / Vardetoppen er karakterisert som et svært viktig (A) utfartsområde – toppturer i sommerhalvåret.

4.2.2 Området sør for Sulitjelma

Området sør for Sulitjelma har en annen karakter enn området på nordsida. Det dominerende elementet på sørsida er den brede, skogkledte dalen fra Daja og sørover mot Balvatnet. Omkring denne dalen finner vi markerte fjelltopper som Saulo og Avolunchokka.

Store deler av dette fjellområdet inngår i Junkerdal nasjonalpark (se kart, fig 3.1.).

Fig 4.10. Merket turistforeningssti (SOT) mellom Coarvihytta og Jakobsbakken. Utsikt mot Risvatnet og Nord-Saulo. Foto M Selnes 2014.

Området omkring Daja er av Salten friluftsråd karakterisert som et svært viktig utfartsområde. I dette området finner vi Sulitjelma turistsenter (Campingplass) og Sulitjelma fjellandsby (Leiligheter, skianlegg, slalåmbakke). Fra Daja går det merket sti inn til Kong Oscar gruver og videre til Calaveshytta (SOT).

Fra Daja er det kommunal bilveg opp til den gamle gruvebyen på Jakobsbakken. Jakobsbakken er av Salten friluftsråd karakterisert som et svært viktig friluftsområde / utfartsområde og som en innfallsport til fjellområdene vest for Jakobsbakken. Det er muligheter for overnatting i Jakobsbakken fjellsenter.

Omkring Skihytta / Såki finner vi ett av de viktigste utfartsområdene for ski i Saltenområdet. Her er det et større parkeringsanlegg og preparerte løyper langs Balvassveien inn til Balvatnet. Salten friluftsråd har karakterisert dette området som svært viktig. Dette er også et meget viktig område for hyttelivet. Balvassveien er åpen for fri ferdsel (på eget ansvar) om sommeren.

Løypenettet benyttes mye av kretsens idrettslag og aktive som treningsområde og som arrangementsområde. Det årlige turrennet Kobberløpet arrangeres her den 2. helga i mars.

Fig 4.11. Skiløypa ved Såkivannet. Folkehelse i praksis! Foto M Selnes 2014.

Fjellområdene vest for Jakobsbakken er av Salten friluftsråd karakterisert som et svært viktig friluftsområde. Det går en merket turistløype gjennom området. Ved Villumvatnet har Sulitjelma Jeger- og fiskeforening en hytte, og ved Sølvbekk har foreningen et naust.

Dalområdet sør for Såkivannet og sørover mot Balvatnet er et stort turområde med tilrettelegging i form av preparerte vinterløyper, merkede turistforeningsløyper, to turistforeningshytter (Coarvihytta og Balvasshytta) og to jeger- og fiskeforeningshytter (Fuglvatnet og Nedre Dorro). Salten friluftsråd har karakterisert dette området som svært viktig. Området har attraktive fiske og turområder. Merket turiststi. Tilrettelagt med Turistforeningshytte, Naust ved Nedre sølvbakk, Sulis JFF hytte og naust ved Fuglvatn og Dorro, naust med båt ved Ballvatn. Topptur til Nord-Saulo, Norges høyeste grensetopp mot Sverige. Utfartsområde for regionen for fiske i mange kultiverte og ikke-kultiverte vann. Jakobsbakken er utgangspunkt for dagsturer/overnattingsturer ned Storforsdalen eller Botnvatn. Det er preparert skiløype til Coarvi vinterstid og vinterferdselsåre til Skaiti over Balvatn. Det er også en merket tursti over til Mavas på svensk side.

Fig 4.12. Fuglevatnet. Sulis JFF-hytte. Foto M Selnes 2014.

Fig 4.13. Coarvihytta (SOT). Foto M Selnes 2014.

4.3 VIKTIGE BEDRIFTER, ORGANISASJONER MV RELATERT TIL FRILUFTSLIV OG NÆRMILJØ I SULITJELMA-OMRÅDET

I dette kapitlet omtales kort organisasjoner, bedrifter og institusjoner med støttefunksjoner i forhold til friluftslivet.

4.3.1 *Sulitjelma og omegn turistforening SOT*

Kartet (fig 3.1.) viser merkede løyper og turistforeningshyttene i Sulitjelmaområdet.

Sulitjelma og Omegn Turistforening (SOT) dekker kommunene Fauske og Sørfold. Foreningen har ca 370 medlemmer. SOT har totalt 7 hytter som er tilgjengelig for medlemmene og andre. I tillegg har SOT merket et større antall km turstier i området.

SOT har i 2014 gjenopplivet Fjelltrimmen og satt ut nye poster.

I forbindelse med dette prosjektet er det gjennomført møte med SOTs leder Einar Schilliås den 16. juni 2014 på Fauske.

Vi viser for øvrig til fig 4.9, 4.10 og 4.13.

4.3.2 *Sulitjelma jeger og fiskeforening. Sulitjelma JFF*

Sulitjelma JFF er et lokallag under Norges Jeger- og fiskeforbund NJFF.

Sulitjelma JFF har ca 110 medlemmer. Foreningen driver hytter, naust, båter ved;

- ❖ Fuglvatnet. Dobbel hytte med naust og to båter. Se fig 3.1. og 4.12.
- ❖ Villumvatnet. Hytte med båt
- ❖ Nedre Dorrovatnet. Hytte med båt
- ❖ Balvatnet. Naust med båt
- ❖ Sølvbekk. Naust med båt
- ❖ Rosna. 2 båter

Hytter og båter kan leies av alle interesserte.

I tillegg driver Sulitjelma JFF skytebane / leirduebane ved Daja.

4.3.3 **Sulitjelma hytteforening**

Fra 1924 solgte Sulitjelma kobberverk festekontrakter og derved tillatelse til å oppføre hytter på verkets grunn. De første hyttene ble oppført ved Såkivannet, og ved inngangen til 1940 hadde verket inngått 173 festekontrakter for hytter i Sulitjelma².

Prosjektleder Morten Selnes hadde møte med styret i Sulitjelma hytteforening 4. september 2014. Sulitjelma Hytteforening har ca 300 medlemmer.

Det er ca 600 – 650 hytter i Sulitjelma, og de aller fleste av disse ligger i området Daja – Kjelvatnet – Såki – Risvatnet og videre innover mot Dorro. Hyttene langs Balvassveien er tilkoblet / har muligheter for tilkobling til strøm via kabel. Denne kabelen går helt inn til Balvatnet. Hyttene øst for Kjelvatnet har ikke strøm.

Strømtilknytting og økt standard på veiene / parkeringsmulighetene i området, og en generell økning på hyttestandarden har økt bruksfrekvensen på hyttene – spesielt om vinteren.

Hytteforeningen har sin egen hjemmeside via Sulisavisa:

<http://www.sulisavisa.no/hytteforening/>

4.3.4 **Idrettslaget Malm**

Idrettslaget Malm ble stiftet allerede i 1893. Gjennom mer enn 100 år har idrettslaget etablert og drevet idrettsanlegg og arrangert mesterskap. Av disse nevnes her:

- ❖ Skihytta (etablert i 1934)
- ❖ Bursianlegget (se kap 4.1.2.)
- ❖ Idrettsbanen (se fig 4.6.)
- ❖ Preparering av løypenettet fra Skihytta og inn til Coarvihtta.
- ❖ Kobberløpet arrangeres årlig den andre søndag i mars med start fra Skihytta.

² Kilde: Sulitjelma Historielag. «Såkigruva og Beritgammen» Kjell L Olsen.

4.3.5 Fjellfarer

Fjellfarer er et enkeltmannsforetak i Sulitjelma som tilbyr guidede turer i Sulitjelmaområdet. Fjellfarer tilbyr også kursing, grotteturer og turopplegg sommer og vinter. Fjellfarer er inne i et samarbeid med Fauske kommune og Statsskog SF om merking og rydding av stier i Sulitjelmaområdet. I 2014 omfatter dette «trekanten» mellom Fagerli – Daja og Jakobsbakken (se kap 4.1.5. og 4.1.7.) og rydding av gammelveien fra kirkegården opp mot Sagmo / Jakobsbakken.

4.3.6 Sulitjelma Fjellandsby Daja

Sulitjelma Fjellandsby ligger i Daja ca 5 km fra gruvesamfunnet Sulitjelma. Fjellandsbyen består av 60 leiligheter. Av disse er 35 til utleie og de resterende eid av privatpersoner og bedrifter.

Fjellandsbyen har også eget servicesenter med kafe, resepsjon, skiutleie og toaletter, og et eget konferanselokale med plass til 60 personer. I tillegg har vi en stor lavvo med plass til 60 personer og en gapahuk, begge med grillmuligheter. I tilknytning til fjellandsbyen ligger en alpinbakke, ed heis, flomlysanlegg og tre ordinære nedfarter samt to skogsløyper.

Fig 4.14. Kilde: <http://www.sulitjelma-fjellandsby.no>

4.3.7 Sulitjelma Turistsenter Daja

Sulitjelma Turistsenter ligger like ved Sulitjelma Fjellandsby i Daja. Turistsenteret tilbyr 12 hytter og oppstillingsplass for campingvogner med tilgang på strøm.

Turistsenteret har kafe og kiosk og utleiemuligheter for båt / kano på Dajavannet.

Kilde: <http://www.sulitjelmaturistsenter.no/>

4.3.8 Jakobsbakken fjellsenter AS

Jakobsbakken fjellsenter AS er et leirsted som tilbyr 6 leiligheter samt internat og hybler til leie. I tillegg har leirstedet fasiliteter som matsal, klasserom og peisestue.

Leirstedet er integrert i den gamle bebyggelsen på gruvestedet Jakobsbakken.

Like ved fjellsenteret ligger det en større oppstillingsplass for campingvogner. Flere av disse er etablert med spikertelt.

4.3.9 Sulitjelma hotell AS.

Sulitjelma hotell AS ligger på Furulund i Sulitjelma som en utvidet del av den gamle direksjonsmessen.

Hotellet har 61 værelser med bad, 119 senger, svømmebasseng, badstue, møtesaler for fra 20 til 150 personer og festsal.

4.3.10 Nordlandsmuseet – Sulitjelma besøksgruve

Sulitjelma Besøksgruve tar utgangspunkt i Grunnstollen på oversiden av Sandnes industriområde i Sulitjelma. Besøkende blir fraktet med Gruvetoget 1,5 km inn i fjellet, til "Robbins heis". Dette var Norges første heissjakt boret med fullprofilmaskin, og er ett av flere eksempler på at Sulitjelma gruver var ledende innen teknologiutvikling innen gruvedrift. Fra Robbins heis tas turen opp til et gammelt gruveområde, der besøkende får en innføring i gruvespråk og brytingsmetoder. Turen tar ca 1 time og gir et godt innblikk i en liten del av gruvene i Sulitjelma. Totalt ble det bygget mer enn 800 km med skinneganger inn i gruvene, og besøksgruva viser de besøkende 1,5 km av disse.

4.3.11 Nordlandsmuseet – Sulitjelma gruvemuseum

Sulitjelma gruvemuseum gir et innblikk i historien til gruvedriften i Sulitjelma. Samlingene består av utstyr brukt under ulike tidsepoker og innen alle de fagområder gruveselskapet omfattet. Gruvemuseet har en egen utstilling av mineraler fra gruvene i Sulitjelma, og også en egen utstilling av gruvekartlegging. På museet kan du også få se gamle foto fra de ulike gruvesamfunnene rundt om i Sulitjelma.

Sulitjelma gruvemuseum ligger like ved den gamle smeltehytteruinen i Fagerlia. Inne i ruinene står fortsatt de to Knudsenkonverterne som i sin tid – sammen med Knudsenprosessen – representerte smelteverksteknologi i verdensklasse. I gruvemuseet står også utstyr fra Elmore-flotasjonsprosessen som var i sin tid var en verdensledende industriprosess. I 1929 ble verdens første elektrisk drevne smeltehytte bygget på Sandnes i Sulitjelma.

Sulitjelma gruvemuseum representerer en viktig dokumentasjon fra den perioden der Norge og Sulitjelma sto i fremste rekke innen utvikling av industriteknologi og – ikke minst – innen utviklingen av arbeiderbevegelsen og en moderne organisering av industrien.

4.4 VERDISETTING AV OMRÅDET.

Vi legger til grunn metoden vist i kap 3.4. for verdisetting av friluftsområder, og til vurderinger av delområder gjort av Salten friluftsråd (kap 4.1. og 4.2.). Vi slutter oss til de vurderingene som er gjort av Salten Friluftsråd. Museumsområdet (kap 4.1.6) og Kirkegården (4.1.7) er ikke verdisatt av Salten Friluftsråd. Disse to delområdene inngår som en naturlig del av nærmiljøet Sulitjelma og er viktige identitetsskapende områder / elementer som svært mange knytter stedsidentitet til. Vi vil derfor også gi disse to områdene stor verdi for friluftslivet.

4.4.1 Nærmiljøet - Sulitjelma

Vi legger her til grunn kap 4.1.

Nærmiljøet i Sulitjelma faller inn under kategoriene;

- ❖ Offentlige felles møtesteder og andre uteområder i byer og tettsteder (plasser, parker, løkker mv)
- ❖ Veg- og stinett for gående og syklende
- ❖ Øvrige bebygde områder
- ❖ Identitetsskapende områder / elementer
- ❖ Friluftsområder.

Vi vil også legge til at nærmiljøet i Sulitjelma har en viktig funksjon som friluftsområde for hele Saltenregionen og som har viktige støtte- og servicefunksjoner for friluftslivet som;

- ❖ Tilrettelagte friluftstilbud
- ❖ Adkomst til fjellområdet via buss / veg
- ❖ Butikk
- ❖ Hotell /overnatting
- ❖ Transport

Etter vårt skjønn, dokumentasjon fra bl.a. Salten Friluftsråd og ut fra den metode som er lagt til grunn, vil vi konkludere med at Nærmiljøet i Sulitjelma har stor verdi for friluftslivet.

4.4.2 Friluftsområdet - Sulitjelmaområdet

Vi legger her til grunn kap 4.2.

Friluftsområdet – Sulitjelmaområdet faller inn under kategoriene;

- ❖ Øvrige bebygde områder
- ❖ Veg og stinett for gående og syklende
- ❖ Identitetsskapende områder / elementer
- ❖ Friluftsområder.

Vi vil også legge til at Friluftsområdet – Sulitjelmaområdet har en viktig funksjon som friluftsområde for hele Saltenregionen og som har viktige støtte- og servicefunksjoner for friluftslivet som;

- ❖ Tilrettelagte friluftstilbud
- ❖ Adkomst til fjellområdet via veg
- ❖ Overnatting
- ❖ Transport

Etter vårt skjønn, dokumentasjon fra bl.a. Salten Friluftsråd og ut fra den metode som er lagt til grunn, vil vi konkludere med at Friluftsområdet - Sulitjelmaområdet har stor verdi for friluftslivet.

5 Omfang. Etablering av Nye Sulitjelma gruver. Tiltakets potensielle virkning på nærmiljø og friluftsliv.

Vi viser til metoden for omfangsvurdering (kap 3.4.), kap 4 og driftsplanen som er gitt av Nye Sulitjelma Gruver As NSG (26. juni 2014).

Det planlegges oppstart i;

- ❖ Rupsimalmen (med inngang via Bursistollen).
- ❖ Sagmo gruve
- ❖ Hankabakken gruve (Grunnstollen).

Overskuddsmasser (gråberg) planlegges deponert ved Avillon-fyllingen og i gråbergdeponiet i Fagerli.

Malm transporteres via eksisterende veier og Østbanen fram til knuseverket ved Grunnstollen og videre flotasjon³ i eksisterende anlegg på Sandnes. Konsentrat fraktes med containerbiler til utskipingskai på Straumen i Sørfold.

Overskuddsmasser fra flotasjonsprosessen planlegges deponert i Langvannet.

Sett i forhold til friluftslivet er det spesielt to områder som bør vurderes;

- ❖ Forurensning fra gruvedrift
- ❖ Økt trafikk i området

5.1 ANLEGGSPERIODEN OG DRIFTSPERIODEN – OMFANG FOR NÆRINGSLIV SOM SATSER PÅ TURISME / REISELIV I SULITJELMA.

Reiselivs- og fritidsrelaterte bedrifter framstår i dag som den viktigste virksomheten i Sulitjelma utenom offentlig virksomhet.

³ Flotasjon. Foredlingsprosess der malmen finknuses og tilsettes vann og kjemikalier. Anriktet malm kan da skummes av og tørkes til et konsentrat.

Vi har i kap 4 vist til at flere bedrifter som er relatert til reiseliv og turisme er etablert i Sulitjelma. Dette gjelder i første rekke;

- ❖ Sulitjelma hotell As
- ❖ Jakobsbakken Fjellsenter As
- ❖ Sulitjelma Turistsenter Daja
- ❖ Sulitjelma Fjellandsby Daja
- ❖ Fjellfarer

I relasjon til reiselivet vil også bedrifter som COOP-Sulitjelma og to kafeer etablert i Sulitjelma være relatert til turisme og reiseliv.

Anleggsperioden og driftsperioden vil innebære økt trafikk og aktivitet i Sulitjelma, men sett i forhold til at dagens trafikk er relativt beskjedne (se egen rapport), vil vi anta at en økt trafikk som følge av ny gruvedrift vil ha en positiv innvirkning på bedriftene nevnt foran.

I forhold til museumsdriften kan gjenåpning av gruvedriften føre til økt interesse for gruvemuseet. Imidlertid er det lite sannsynlig at en åpning av ordinær gruvedrift gjennom Grunnstollen kan kombineres med besøksgruvas virksomhet, dersom det her ikke iverksettes avbøtende tiltak. Dersom man ikke kan åpne en ny gruvestoll – parallelt med Grunnstollen - for ordinær drift inn til Kjell Lundssjakt, må Besøksgruva sannsynligvis legges ned i sin nåværende form. Mye av virksomheten i Besøksgruva er basert på at erfarne gruvefolk stiller opp med en betydelig frivillig innsats. Med ny drift i gruvene, er det mulig at flere frivillige kan stille opp.

Økt trafikk og aktivitet i Sulitjelma vil skape økt behov for varer og tjenester i Sulitjelma og i regionen. Vi må legge til grunn at inntil 70 ansatte i driftsperioden i en gruvedrift vil utløse økt behov for;

- ❖ Transport / bussforbindelse mellom Bodø – Fauske – Sulitjelma
- ❖ Bredbånd / elektronisk kommunikasjon / radio/fjernsyn - forsterket dekningsgrad
- ❖ Beredskap i forhold til ulykker / skader
- ❖ Vareomsetning i forretninger
- ❖ Behov for tjenester innen overnatting / servering / catering mv.
- ❖ Behov for opplevelser, fritidsanlegg, friluftsområder mv

Vi må legge til grunn at en stor del av aktiviteten innen friluftsliv, idrett og folkehelse er basert på frivillig innsats. De fleste frivillige organisasjoner i Sulitjelma har sin historiske basis i gruvedriften. Inntil 70 ansatte i en ny drift av Sulitjelma gruver kan bety en viktig basis for rekruttering og «nytt blod» til frivillige organisasjoner.

I forhold til næringsliv er det gjerne slik at aktivitet skaper mer aktivitet. I et slikt perspektiv vil etablering av ny gruvedrift i Sulitjelma ha et positivt omfang på næringsutvikling innen reiselivsbedrifter og fritidsrelaterte bedrifter og virksomheter i Sulitjelma.

5.2 ANLEGGSPERIODEN OG DRIFTSPERIODEN - OMFANG FOR NÆRMILJØ OG FRILUFTSLIV. NÆRMILJØET – SULITJELMA

Vi viser til driftsplan (kap 2.4.) Det er i sammenheng med dette prosjektet utarbeidet en egen trafikkanalyse. Den nyskapede trafikken som følge av gruvedriften vil være relativt liten, men andelen tunge kjøretøy vil øke i hovedsak på strekningen Avillon-fyllingen / Bursi og fram til Østbanen.

Det antas at det vil være behov for en uttransport av ferdigprodukter / konsentrat som tilsvarer to-tre containervogntog / døgn i en normal driftsfase. Disse vil trafikkere Sandnes – Finneid – og videre mot utskipingshavn i Sørfold.

Ved utkjøringen fra Bursistollen kan det bli et trafikkteknisk problem, men dette vil neppe være noen spesiell utfordring for friluftslivet i nærmiljøet.

Ved Østbanen kan det bli behov for å bygge om veikrysset / adkomsten fra fylkesvegen. Dette kan påvirke lekeparksen ved Furulund (se kap 4.1.3.), men dette vil neppe være noen spesiell utfordring for friluftslivet i området.

Drift i Sagmogruba kan hindre trafikk til friluftsområdene (Furuhaugen – Villumsvatnet se kap 4.1.1.) over Avillonfyllingen, men dette kan kompenseres ved at Avillonfyllingen utbedres og at det etableres parkeringsmuligheter ved fyllingen på fylkesvegsida og/eller ved Sagmogruba slik at friluftslivets interesser kan ivaretas. Brua over Avillonfyllingen må forsterkes, og i en slik sammenheng er det viktig at en endring av brua også ivaretar annen trafikk enn den som er knyttet til gruvedrifta.

Det skal utarbeides en egen analyse som skal belyse forurensningssituasjonen i Sjønstå / Langvatnet. Det skal også utarbeides en egen rapport om fiskeribiologiske forhold i Langvatnet / Sjønståvassdraget. Resultatene fra disse analysene må sees i sammenheng med mulighetene for å drive fritidsfiske i Langvatnet.

Det er i driftsplanen for Nye Sulitjelma gruver angitt luftetårn / luftesjakter for drift av forekomstene i Giken / Charlotta og Rupsi. Den tidligere luftesjakta ved Gikenveien planlegges istandsatt og igangsatt som nytt lufteanlegg inn til Giken / Charlotta. Luftanlegg for Rupsi planlegges utenfor adkomsttunellen / Rupsistollen. Luftesjakter forårsaker erfaringsmessig en del støy i nærområdet.

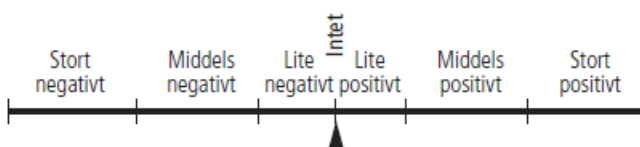
På den positive siden for friluftslivet vil man som følge av en gjenåpning av gruvedriften kunne regne med;

- ❖ Oppgradering av deler av vegnettet / parkeringsmuligheter
- ❖ Bedre infrastruktur (butikk, kommunikasjon, bredbånd, bussforbindelser, overnattingsmuligheter)
- ❖ Mer aktivitet skaper mer aktivitet. Arbeidet med friluftsliv og nærmiljø i Sulitjelma er i stor grad basert på frivillighet og frivillige organisasjoner. Mer aktivitet i Sulitjelma kan gi flere fastboende frivillige som ønsker å bidra til nærmiljøet og friluftslivet.

Oppsummert vurderer vi tiltakets omfang (uten avbøtende tiltak) slik;

	Stort positivt omfang	Middels positivt omfang	Lite / intet omfang	Middels negativt omfang	Stort negativt omfang.
Bruksmuligheter		Tiltaket vil bedre bruksmulighetene for området			
Barriere for ferdsel og opplevelse				Tiltaket vil i noen grad medføre barrierer mellom viktige målpunkter	
Attraktivitet			Tiltaket vil stort sett ikke endre områdets attraktivitet		
Identitetsskapende betydning		Tiltaket vil øke områdets identitetsskapende betydning.			

Uten avbøtende tiltak vurderer vi at tiltakets omfang vil være lite / intet omfang.

5.2.1 Mulige avbøtende tiltak

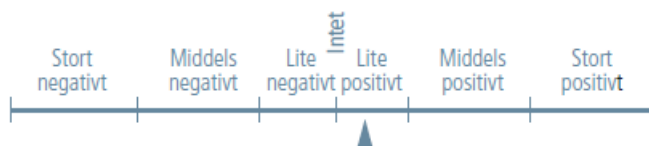
Ved oppgradering av Avillonfyllingen avsettes plass til adkomst og parkering for friluftsområdene på Furuhaugen og videre mot Villumsvatnet.

Bru over Avillonfyllinga utformes slik at det blir god adkomst også for friluftslivet.

Ved oppgradering av veikryss ved Furulund / Østbanen, tas det hensyn til lekeparken slik at denne ikke forringes.

5.2.2 Omfang med avbøtende tiltak

Vi vurderer omfang med avbøtende tiltak til lite positivt omfang:

5.3 ANLEGGSPERIODEN OG DRIFTSPERIODEN – OMFANG FOR NÆRMILJØ OG FRILUFTSLIV. FRILUFTSOMRÅDET – SULITJELMAOMRÅDET.

Anlegg og drift av Nye Sulitjelma Gruver vil alt vesentlig påvirke planområdet ved Langvatnet og i Sulitjelma tettsted. Aktiviteter som kan påvirke friluftsområdet Sulitjelma vil være malmleting / prospektering av evt nye funn.

I august 2014 er det igangsatt malmleting med georadar i Sulitjelmaområdet av Drake Resources Ltd. Leting med georadar pågår ved bruk av helikopter som flyr over aktuelle områder med georadar og antenne.

Nye Sulitjelma Gruver AS har i august 2014 gjennomført boring på forekomsten «Diamanten» vest for Balvasselva. Utstyr mv til denne boreoperasjonen ble transportert med helikopter.

Malmleting vil forårsake en del støy fra lavtflygende helikopter i en kort periode. Prospektering / boring vil forårsake aktivitet og støy i et begrenset område i en begrenset periode.

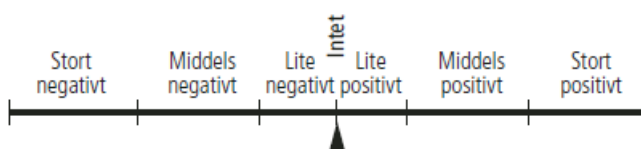
Evt åpning (anleggsarbeid og drift) av nye malmfunn med nye gruver i influensområdet er ikke aktuelt i nåværende situasjon. Dette vil i så fall kreve en ny reguleringsplan, konsekvensutredninger mv.

Oppsummert vurderer vi tiltakets omfang (uten avbøtende tiltak) slik;

	Stort positivt omfang	Middels positivt omfang	Lite / intet omfang	Middels negativt omfang	Stort negativt omfang.
Bruksmuligheter			Tiltaket vil ikke endre bruksmulighetene til området.		
Barriere for ferdsel og opplevelse			Tiltaket vil i liten grad endre		

			barrierer.		
Attraktivitet			Tiltaket vil stort sett ikke endre områdets attraktivitet		
Identitetsskapende betydning		Tiltaket vil øke områdets identitetsskapende betydning.			

Uten avbøtende tiltak vurderer vi at tiltakets omfang vil være lite / intet omfang.

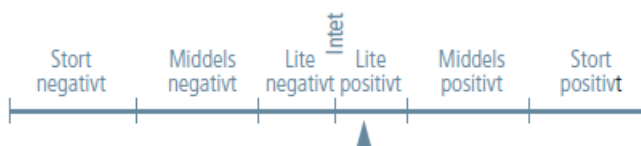

5.3.1 Mulige avbøtende tiltak

Det bør etableres et samarbeidsorgan mellom Nye Sulitjelma Gruver AS og Fauske kommune som løpende kan ta opp problemstillinger i forhold til Nye Sulitjelma Gruver AS og Sulitjelmasamfunnet og de viktige nærmiljø- og friluftsinnteressene som er etablert der, og som kan drøfte og løse disse problemstillingene ut fra et folkehelseperspektiv.

5.3.1 Omfang med avbøtende tiltak

Vi vurderer omfang med avbøtende tiltak til lite positivt omfang:

6 Etablering av NSG AS. Konsekvens for nærmiljø og friluftsliv.

6.1 NÆRMILJØ SULITJELMA

Ut fra metoden som er valgt i kap 3.4., verdivurderingen i kap 4 og omfangsvurderingen i kap 5, vurderer vi at etableringen av Nye Sulitjelma Gruver AS vil ha **liten positiv konsekvens (+)** for Nærmiljøet i Sulitjelma – med avbøtende tiltak:

Verdi Ingen verdi			
Omfang	Liten	Middels	Stor
Stort positivt			Meget stor positiv konsekvens (++++)
Middels positivt			Stor positiv konsekvens (+++)
Lite positivt			Middels positiv konsekvens (++)
Intet omfang			Liten positiv konsekvens (+)
Lite negativt			Ubetydelig (0)
Middels negativt			Liten negativ konsekvens (-)
Stort negativt			Middels negativ konsekvens (- -)
			Stor negativ konsekvens (- - -)
			Meget stor negativ konsekvens (- - - -)

Fig 6.1.: Konsekvens for Friluftsliv og Nærmiljø i Sulitjelma av etablering av Nye Sulitjelma Gruver AS. Konsekvens med avbøtende tiltak er markert med blå sirkel.

6.2 FRILUFTSOMRÅDET – SULITJELMAOMRÅDET

Ut fra metoden som er valgt i kap 3.4., verdivurderingen i kap 4 og omfangsvurderingen i kap 5, vurderer vi at etableringen av Nye Sulitjelma Gruver AS vil ha **liten positiv konsekvens (+)** for Friluftsområdet - Sulitjelmaområdet – med avbøtende tiltak:

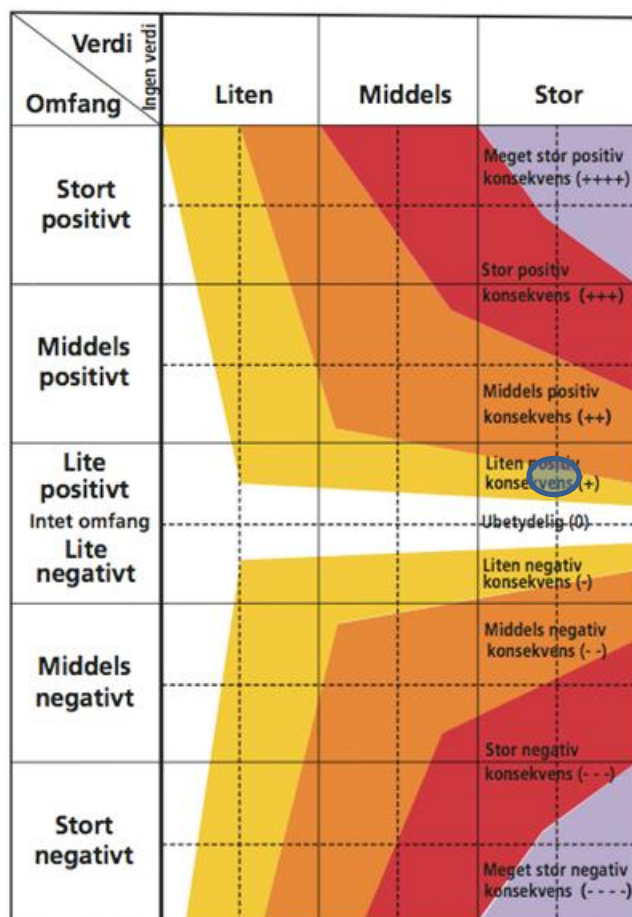

Fig 6.2.: Konsekvens for Friluftsliv og Nærmiljø i Friluftsområdet – Sulitjelmaområdet av etablering av Nye Sulitjelma Gruver AS. Konsekvens med avbøtende tiltak er markert med blå sirkel.